

5. razred

26. 5. 2020

MAT, DRU, SLJ, NIT, GUM

MATEMATIKA

Obseg pravokotnika in kvadrata

Včeraj smo utrjevali skupaj, danes preverite znanje sami.

Naloge rešujte v zvezek.

Pozorno preberite naloge. Če naloga zahteva **NARIŠI**, morate lik **narisati z geotrikotnikom in šestilom**, ne le narisati skice s prosto roko. Pri nalogi 5 pa morate prej izračunati dolžino stranic, da boste lika lahko narisali.

1. Izračunaj obsege likov in jih zapiši v preglednico.

LIK	kvadrat	pravokotnik	trikotnik
DOLŽINA STRANIC	$a = 4 \text{ cm}$	$a = 15 \text{ mm}$ $b = 30 \text{ mm}$	$a = 2 \text{ cm } 3 \text{ mm}$ $b = 4 \text{ cm } 1 \text{ mm}$ $c = 5 \text{ cm } 8 \text{ mm}$
OBSEG	$o = \underline{\hspace{2cm}}$	$o = \underline{\hspace{2cm}}$	$o = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Nariši in izračunaj obseg.

a) kvadrat s stranico $a = 31 \text{ mm}$,

b) pravokotnik s stranicama $a = 74 \text{ mm}$ in $b = 27 \text{ mm}$.

3. Nariši:

a) kvadrat, ki ima obseg 8 cm ,

b) kvadrat, ki ima obseg $9 \text{ cm } 6 \text{ mm}$.

Dopolni poved.

Stranica prvega kvadrata je za _____ od stranice
koliko? krajša/daljša
drugega kvadrata.

4. Nariši:

- a) pravokotnik z obsegom 12 cm in stranico $a = 4$ cm,
- b) pravokotnik z obsegom 148 mm in stranico $b = 14$ mm.

DRUŽBA

Karantanija

Včeraj ste povedali, da se vam je težko učiti družbo.
Napredovali bomo zelo počasi.

Najprej besedo KARANTANIJA počasi preberite in večkrat glasno izgovorite.

Preberite opis Slovanov v učbeniku DRU, str. 87.

»(Slovani) verujejo, da je bog stvaritelj bliska, njemu žrtvujejo govedo in druge živali ... Prebivajo v bornih kočah. V boj nad sovražnika gredo peš v velikih krdelih, z majhnimi ščiti in kopji v rokah; oklepa si ne nadenejo nikoli. Nekateri ne nosijo niti srajce niti vrhnje halje, ampak samo nekakšne kratke hlače ... So visoke rasti in krepke postave.«

(Prokopij iz Cezareje, Pod Justinijanovim žezlom, Ljubljana 1961.)

Počasi preberite drugi odstavek besedila.

Slovani so živeli v večjih družinah, več družin je tvorilo rod, več rodov pa pleme. Že kmalu se je za del slovenskih prednikov uveljavilo ime **Karantanci**. Prebivali so zlasti na Koroškem, kjer se okrog leta 630 omenja kneževina **Karantanija**. Ta prva slovanska kneževina je obstajala okrog 200 let. Njeno središče je bil Krnski grad na Gosposvetskem polju. Vladali so ji domači knezi, nekatere poznamo tudi po imenu, na primer Borut, Gorazd, Hotimir. Karantanske kneze je volilo ljudstvo. Poseben obred **ustoličevanja** je potekal v slovenskem jeziku in se je ohranil še dolgo potem, ko Karantanija ni bila več samostojna.

Izpis drugega odstavka napišite sami ali ob pomoči vprašanj.

1. V kakšnih skupnostih so živeli Slovani?
2. Kako so se bojevali?
3. Kdaj je nastala prva slovanska kneževina in kako se je imenovala?
4. Koliko časa je obstajala?
5. Kdo je vladal kneževini?
6. Kdo je volil kneze?
7. Kje je bilo središče Karantanije?

SLOVENŠČINA

Včeraj ste brali berilo **Življenje na Marsu**.

Danes vas čaka domišljjsko ustvarjalno pisanje.

Predlagam nekaj naslovov. Napišete lahko drugačen naslov, ki si ga sami izmislite.

Odpotoval sem na Mars

Nedeljski izlet na Mars

Srečanje z Marsovci

Na Marsu gradijo največji zabavišni park

Zaključna ekskurzija na Mars

Na Marsu se mi je pokvarila raketa

NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA

Snov zavzema prostor

Oglejte si fotografije v učbeniku NIT str. 82, 83.
Počasi preberite besedilo na obeh straneh.

Prepišite v zvezek. Besedilo dopolnite z ilustracijami ali slikami.

Prostornina nam pove, koliko prostora zaseda telo.

Nestisljivim snovem se prostornina ohranja, tudi ko jih prelijemo ali presipljemo.
S stiskanjem (tlačanjem) iz snovi iztisnemo zrak in na ta način zmanjšamo njeno prostornino.
Tako lahko na enem mestu shranimo več teles.
V večjih posodah lahko hranimo večjo količino snovi.
Večjo količino snovi (150 l) shranjujemo v sodih (vino, pivo, kis).
Manjše količine (1 l, 0,5 l, 0,2 l) shranjujemo v plastenkah ali pločevinkah (mleko, voda, sokovi).
Še manjše količine (parfume) pa v stekleničkah (0,1 l).
V posodi z večjo prostornino, shranimo večjo količino snovi.
Prostornino običajno merimo v **litrih, decilitrih in mililitrih**.

GLASBENA UMETNOST

Naučili ste se znano ljudsko pesem **Dekle je po vodo šla**.
Ponovite jo.
Danes pa se ob posnetku naučite pesem **Kaj je tebi, mucek mali**.
Pesem je malo manj znana, saj izvira iz Primorske.

Kaj je tebi, mucek mali, mjav, mjav, mjav,
da se mi tak' milo jočeš, mjav, mjav, mjav?
Dekle me je obdolžila, mjav, mjav, mjav,
da sem ji klobaso snedel, mjav, mjav, mjav.
Ona jo je sama vzela, mjav, mjav, mjav,
in je hlapcu klobaso nesla, mjav, mjav, mjav.
Jaz pa sem skoz' lino gledal, mjav, mjav, mjav,
ko je hlapec klobaso jedel, mjav, mjav, mjav.
Največ pa zasluži ta stara, mjav, mjav, mjav,
ker tak' švoh klobase špara, mjav, mjav, mjav!

<https://www.radovednih-pet.si/vsebine/rp5-gum-sdz-osn/#>

Še modernejša priredba.

<https://www.youtube.com/watch?v=e8JRCJO8SPM>